

Sztandar Polski

»Sztandar Polski« i »Gazeta Rybnicka« z 2 dodatkami wychodzi 3 razy w tygodniu. — Przedpłata wynosi u roznosicieli i na pocztach miesięcznie 1 zł. 50 gr

Gazeta Rybnicka

Ogłoszenia: 0,05 zł za wiersz mm., w części redakcyjnej wiersz mm. 0,15 zł, dla zagranicy 50% więcej. Redakcja i ekspedycja w Rybniku, Łony (bocznica) telef. 113.

Rok VII Nr. 210.

Rybnik, sobota, 21-go i niedziela, 22-go listopada 1925 r.

Numer pojedynczy 15 gr

Pan Skrzyński podjął się ponownie misji utworzenia rządu koalicyjnego.

Uzgodnienie stronnictw z p. Skrzyńskim o godz. 5 rano.

WARSZAWA. 20. 11. Godz 11 rano. (Telefonem.) Po nieudanej misji utworzenia gabinetu przez p. marszałka Sejmu Rataja otrzymał p. Skrzyński wczoraj mandat utworzenia rządu urzędniczego. — Przybywszy do Sejmu, p. Skrzyński starał się raz jeszcze wywrzeć wpływy swoje, by stronnictwa się uzgodniły. Całą noc trwały narady, które doprowadziły do porozumienia się stronnictw z panem Skrzyńskim około godz. 5 rano. Pan Skrzyński udał się do Prezydenta Rzeczypospolitej.

Skład gabinetu ma być gotowy. Trudności się nie spodziewają, ponieważ sprawa była uzgodniona podczas próby utworzenia rządu przez marszałka Sejmu, p. Rataja.

P. Rataj nie miał powodzenia, ponieważ socjaliści nie chcieli się zgodzić na projekt gospodarczego uzdrowienia Państwa.

Skład gabinetu będzie prawdopodobnie ten sam, co podawano jako gabinet p. Rataja.

Skrzyński Aleksander — premier i min. spraw zagranicznych;

Raczkiewicz — minister spraw wewnętrznych;

Moraczewski (PPS.) — wicepremier;

Piechocki (Ch. D.) — min. sprawiedliwości;

Kiernik (Piast) — minister rolnictwa;

Zdziechowski (Nar. Dem.) — minister skarbu;

Chądzyński (NPR.) — min. handlu i przemysłu;

Zięmiccki (PPS.) — minister pracy;

Bartel (Klub Pracy) — minister kolei.

Po gabinecie takim nie należy się spodziewać, niestety, żadnego nadzwyczajnego uźrowienia stosunków Polski. Ani p. Zdziechowski (Nar. Dem.), z Warszawy, jako min. skarbu, któremu czyni się w opinii różne zarzuty, związane z gospodarką P. K. O., ani p. inż. Chądzyński (NPR.) z Warszawy w polityce dotychczasowej skarbowo-gospodarczej nie nie zmienili, gdyż obydwaj należą do szkół gospodarczych i grup gospodarczych p. Wierzbickiego (Lewiatana), któremu głównie zawdzięczamy zmarnowanie wysiłków, zrobionych przez naród za czasów p. Grabskiego, i który był głównym doradcą p. Grabskiego w drugiej połowie urzędowania tego.

—ooOoo—

Rząd niemiecki za układem locarneńskim.

Niemcy wstąpią do Ligi Narodów.

BERLIN. (Pat.) W czasie narad gabinetu nad traktatami locarneńskimi Hindenburg kilkakrotnie przemawiał za uprawianiem polityki w duchu locarneńskim oraz za przyjęciem traktatów.

Uchwała gabinetu zapadła jednomyślnie.

Reichstagowi przedłożone będą do uchwalenia dwa projekty ustaw. Pierwszy z nich dotyczyć będzie

ratyfikacji traktatów, drugi upoważnia rząd niemiecki do zgłoszenia przystąpienia do Ligi Narodów.

Dzienniki donoszą, że przypuszczenie w pierwszej połowie grudnia Luther pada się do dymisji, aby ułatwić przekształcenie gabinetu w kierunku lewicowym.

—ooOoo—

Z Sejmu śląskiego.

Sprawa podwyżki czynszu mieszkaniowego.

Na środowym posiedzeniu Sejmu Śląskiego omawiano m. in. sprawę wstrzymania podwyżki czynszów od lokali w Wojew. Śląskiem. Referował poseł Kempka (Ch. D.) Komisja mieszkaniowa proponuje Sejmowi przyjęcie projektu ustawy, załączanego do wniosku nagłego w następującym brzmieniu:

„Wzrost stawek komornego za mieszkania, wymienione w art. 6 ustęp 1 litera a ustawy z 18 grudnia 1924 roku w sprawie ochrony lokatorów, osiągniętych z dniem 1 października 1925 roku, wstrzymuje się na czas od 1 stycznia do 30 czerwca 1926 roku. Ustawa ta ma wejść w życie 1 stycznia 1926 roku.“

W tej kwestji zabrał głos poseł Fojkis (Ch. D.), zaznaczając, że projekt nie wspomina jasno o ko-palnianych domach robotniczych (sygnaliac i t. d.), gdzie pracodawcy ściągają w wysokości 100 procent od stopy przedwojennej. Prosi o ponowne przekazanie projektu do komisji mieszkaniowej.

Poseł Pant (klub niem.) stawia wniosek, by ten materiał oddać Radzie Wojewódzkiej, by ona opracowała całą sprawę tak, by nie przyniosła nikomu szkody.

Poseł Janicki (klub Pracy) wypowiada się za odesłaniem projektu do komisji mieszkaniowej. Do Nowego Roku komisja będzie miała czas uzgodnić wszystkie wnioski. Zastrzeżenie pewne co do projektu wypowiedział również imieniem NPR. poseł Sikora, domagając się przyjęcia projektu. Po szeregu jeszcze przemówieniach odesłano projekt do Rady Wojewódzkiej.

W obronie Majestatu Państwa

Rodacy!

Dnia 14 b. m. miał miejsce niesłychany wypadek polityczny. Oto do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej przybył b. Naczelnik Państwa, p. Józef Piłsudski, i złożył oświadczenie, mające w formie i treści charakter ultimatum, celem wywarcia na

Pana Prezydenta Rzeczypospolitej nacisku w sprawie tworzenia nowego rządu.

To wtargnięcie w dziedzinę praw i przywilejów Najwyższego Dostojnika Rzeczypospolitej zawiera wszystkie cechy zniewagi Majestatu Państwa, pogwałcenia kardynalnych podstaw Konstytucji, jest zamachem na ład, spokój i praworządność, tak bardzo dziś naszej Ojczyźnie potrzebne, jest karygodnym apelem do woli w wojsku, jest wyzwaniem, rzuconem całej praworządnej społeczności.

W zrozumieniu doniosłości chwili i poczucia obowiązku, ciężącego na społeczeństwie, wzywamy Rodaków, którym miłość Ojczyzny leży na sercu, do przeciwstawienia tym nieobliczalnym zamachom swej jednolitej spokojnej, patriotycznej postawy, gotowej do czynnej obrony ustroju państwowego, ustanowionego z woli Narodu.

Zjednoczenie Polskich Stowarzyszeń Rzeczypospolitej: Stowarzyszenie Weteranów 1863 roku; Związek Emerytów Wojskowych; Związek Hallerczyków; Związek Dowórczyków. Dnia 16 listopada 1925 r.

Rozbrojenie wszystkich organizacji przysposobienia wojskowego.

WARSZAWA. Z rozporządzenia gen. Sikorskiego zarządzone zostało rozbrojenie wszystkich organizacji przysposobienia wojskowego, jak Strzeżca, Sokoła, Harcerzy i Zw. młodzieży wiejskiej. Będąca do dyspozycji poszczególnych związków broń została przez instruktorów złożoną w oddziałach macierzy. Szczególnem jest, że władze poszczególnych organizacji nie były o tem rozbrojeniu zawiadomione.

Meczna uposażeniowa na grudzień 4 grosze.

WARSZAWA. Wskutek spadku cen żywnościowych za czas od 15 października do 15 listopada, który ustala Główny Urząd Statystyczny, mnożna na grudzień wyniesie prawdopodobnie 43 groszy. Wniosek urzędu statystycznego przesłany został ministerstwu spraw wewnętrznych.

W przededniu erekcji djecezji śląskiej.

Wywiad z J. E. administratorem Apostolskim, ks. dr. Hlondem.

Korzystając z pobytu w Warszawie J. E. Administratora Apostolskiego ks. dr. Hlonda, przybyłego do stolicy w sprawach, związanych z erekcją djecezji śląskiej, przedstawiciel „Kur. Warsz.“ prosił go, aby zechciał mu udzielić informacji i wyjaśnień.

— Punktem zwrotnym dla Kościoła na Śląsku — odpowiada uprzejmie J. E. ks. dr. Hlond — było ustanowienie Administracji Apostolskiej, dokonane przez Stożycę św. dnia 7 listopada 1922 roku. Było to zadecydowane przez samego Ojca św., co stwierdza, że Papież bardzo trafnie ocenia stosunki śląskie. Albowiem Stolica św. tym doniosłym aktem rozwiązała od razu i w sposób najbardziej skuteczny tysiączne trudności życia kościelnego w tej kresowej dzielnicy, przystosowując je umiejętnie do nowych granic państwowych. A w stosunku do wewnętrznego życia kościelnego miało to zarządzenie papieskie znaczenie tem większe z tego powodu, że w samym centrum Śląska polskiego stwarzało ośrodek hierarchiczny, wyposażony w prawa biskupie, kładąc dzięki temu trwałe podwaliny pod pomyślny rozwój miejscowego Kościoła.

— Czy uruchomienie Administracji Apostolskiej nie wywołało zbyt wielkich trudności organizacyjnych?

— Administracja Apostolska powstała w Katowicach bez tradycji, a więc nie skrupowana ani zwyczajami, ani przeżytemi formami. Miała zatem wielką swobodę w urzędowaniu się i mogła w krótkim stosunkowo czasie opanować skomplikowany splot spraw duchownych. Znacznem ułatwieniem pracy jest fakt, że Administracja Apostolska działać może w granicach małych odległości i nieomal zawsze na podstawie bezpośredniego wycucia stosunków, co umożliwia jej zarówno szybkie i trafne orjentowanie się w położeniu, jak zarazem prędkie i skuteczne przeprowadzanie swych zarządzeń.

— A może były jakieś poważniejsze przeszkody techniczne w akcie oderwania się od Wrocławia?

— Hierarchiczne przegrupowanie się kościelne na Śląsku odbyło się szybko i wzorowo. Duchowieństwo od pierwszej chwili wykazywało — względem Administratora Apostolskiego pełne zaufanie i wspierało go we wszystkich pracach organi-

**KUPUJCIE LOSY
LOTERJI FANTOWEJ
ZWIĄZKU
OBRONY KRESÓW ZACHODNICH**

CENA LOSU
2.— zł

GLÓWNA WYGRA-
NA WARTOŚCI
8000.— zł

— (Zjazd Rady Woj. Ch. Dem.) W niedzielę, dnia 22 b. m., odbędzie się w Katowicach w sali hotelu „Savoy“ zjazd Śląskiej Rady Wojewódzkiej Polskiego Stronnictwa Chr. Dem. Przemawiać będą: poseł Wojciech Korfały o obecnej sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce i pos. Antoni Chaciński o metodach pracy politycznej.

— (Nowy biskup częstochowski.) W ostatnim numerze donieśliśmy, że biskupem diecezji częstochowskiej został zamianowany ks. dr. Teofil Kubina, proboszcz kościoła Mariackiego w Katowicach. Ks. biskup Kubina pochodzi ze Świętochłowic. Studja kończył w Król. Hucie, teologję we Wrocławiu i Rzymie, gdzie uzyskał doktorat teologii i filozofji. Święcenia kapłańskie otrzymał w roku 1906. Następnie był wikariuszem w Mikołowie, Król. Hucie, później w Kołobrzegu, a potem w Berlinie, gdzie w roku 1914 został proboszczem. W roku 1917 mianowany został proboszczem przy kościele N. P. M. w Katowicach. Ks. biskup Kubina w czasie piebiscytu bardzo żywo agitował za Polską i sprawę polską, oddał bardzo wielkie usługi

— (Kradzież z włamaniem.) W nocy z dnia 13 na 14 b. m. włamali się nieznanymi sprawcy do składu skór Blach Mehl na ulicy Pocztowej i do piwnicy składu obuwia Emila Heitnera na ul. Pocztowej, skąd skradli większą ilość towaru, wartość którego obliczona została na 9036 zł. Za wskazanie sprawców kradzieży Emil Heitner, jako najwięcej poszkodowany, obowiązuje się wypłacić poważną nagrodę.

— (Budowa domu żelaznego.) Urząd budowlany Woj. Śląskiego powziął plan wzniesienia w pobliżu obecnej siedziby Województwa domu żelaznego systemu Foerstera. Dom ten ma pomieścić biura wymienionego urzędu. Podobnego rodzaju domek już istnieje w Katowicach przy ul. Słowackiego.

Z Król. Huty.

— (Fałszywe wiadomości.) Prasa niemiecka podała niedawno wiadomość, że oddział fabryki wagonów w Król. Hucie zostanie zamknięty z powodu braku zamówień. Wiadomość ta jest nieprawdziwa, albowiem fabryka otrzymała szereg nowych zamówień i będzie utrzymana w ruchu. W fabryce tej pracuje 160 robotników.

— (Redukcja w Magistracie.) Powołując się na uchwałę komisji budżetowej i oszczędnościowej, wy-

powiedziano dnia 15 b. m. posady około 30 funkcjonariuszem miejskim.

— (Gwiazdka dla ubogich.) Magistrat uchwalił wyasygnować na ręce towarzystw religijnych i filantropijnych 10.000 zł. celem urządzenia gwiazdki dla ubogich.

— (Dar Magistratu dla pierwszego biskupa śląskiego.) Z okazji konsekracji Administratora Apostolskiego ks. Dr. Hlonda na biskupa śląskiego Magistrat wyznaczył 3000 zł. na dar dla ks. biskupa. Trzeba nadmienić, iż cały powiat świętochłowicki na ręce p. starosty Dr. Potykił złożył dotąd 6000 zł.

— (Kradzież z włamaniem.) Hadza Maks, zamieszkały w Król. Hucie, zamełdował kradzież z włamaniem w jego mieszkaniu do szufady, znajdującą się w kredensie, z której sprawca zapbrał kasetkę żelazną z zawartością 1170 zł., 100 dolarów i 1000 marek niemieckich.

— (Nieszczęśliwy wypadek.) Skołudek Łucja zamieszkała w Świętochłowicach, została najechana przez tramwaj Nr. 214. Skołudek zamierzała wskoczyć do tramwaju podczas biegu, przytem straciła równowagę i wywróciła się pod tramwaj. Nieszczęśliwą zaopiekował się Dr. Wilimski.

Z Ciaszyńskiego.

BIELSKO. (Kradzież z włamaniem.) Dnia 14 b. m. między godz. 8—9 włamali się nieznanymi sprawcy do mieszkania Franciszka Krampusa i skradli z otwartej szafy dwa ubrania i jeden płaszcz zimowy ogólnej wartości 500 złotych.

Śląsk Spolski.

STRADONIA, pow. kozielski. (Matka zatrula troje dzieci.) W ub. tygodniu zatrula pewna matka swe dzieci, liczące 1 i pół, 3 i 5 lat. Nieludzka matka podała dzieciom kielbasę, mieszaną z trucizną. Dzieci zmarły wśród okropnych boleści. — Śledziwo policyjne jest w toku. Owa kobieta znajduje się znów w stanie brzemiennej i zatrula swe dzieci nie z biedy, gdyż mąż jej jest soltysem i posiada znaczne gospodarstwo. Cała wieś jest silnie oburzona na szatański czyn dzieciobójczyni.

RADOW, pow. oleski. (Porodzia czworaki.) W rodzinie parobka Woitoka, zamieszkałej w tułejszym dworze, panuje od kilku dni „wielka“ radość, ponieważ Woitokowa porodziła czworaki. — Matka i troje niemowląt czują się znakomicie; jeden noworodek zmarł kilka godzin po urodzeniu.

Wesoły kącik.

Ni: taci humoru.

Zona: I znów idziesz do knajpy przepić wszystko? A na Wielkanoc chłopiec nasz ma pójść do

nauki i będzie mu trzeba sprawić ubranie i bieliznę nową!

Mąż: Moja droga, do tego czasu przecież wróce

Wóz tramwajowy tak jest przełknięty, że mały Józio musi siedzieć na kolanach papy. Na następnym przystanku wchodzi do wagonu jakaś dama, która, nie znalazłszy miejsca na ławce, stoi. Józio pyta się ojca:

— Tatusiu, czy mam tej pani odstąpić swoje miejsce?

Sprawy towarzystw, zebrania i t. d.

TOW. MŁODZIEŻY w Rybniku urządza zebranie w niedzielę, dnia 22 listopada b. r., o godzinie 3 po południu w Domu Parafjalnym.

O liczny udział uprasza Zarząd.

Zjazd Delegatów Kół Śpiewaczych.

W niedzielę, dnia 22 listopada, rano o godz. 10 odbędzie się w Katowicach w sali gospody „Tivoli“, ul. Jordana, nadzwyczajne wainie zebranie delegatów Związku Kół śpiewaczych Woj. Śląskiego. Zebranie to będzie decydowało o przyjęciu nowych ustaw, regulaminu zjazdowego i o dalszych sprawach aktualnych. Wszystkie związkowe Kola śpiewacze uprasza się o wysłanie upełnomocnionych delegatów. Wydział Związku.

Wiadomości kościelne z Rybnika.

W sobotę, dnia 21 listopada 1925 roku: O godzinie 6 rano: za ś. p. Marję Berger z Zebrzydowic; o godz. 6³/₄: za ś. p. Franciszka i Augustę Buchalik; o godz. 7¹/₂: za ś. p. Józefa Mazurka i Paulinę, żonę jego.

***

W niedzielę, dnia 22 listopada 1925 roku: O godz. 6¹/₂ rano: na int. róży Franciszki Pojciak z Piasków; o godz. 8¹/₂: na int. dziewcząt; o godz. 9¹/₂: parafjalna; o godz. 10: suma z asystą na int. róży Marty Misala, Anny Adameczyk i Genowefy Polak z Jejkowic o nawrócenie grzeszników; o godzinie 2 po południu: nieszpory na cześć Matki Boskiej Pocieszenia.

***

W poniedziałek, dnia 23 listopada 1925 roku: O godzinie 6 rano: za dusze zmarłych członków Arcybractwa Pocieszenia Najsw. Marii Panny; o godzinie 6³/₄: za ś. p. Jakóba Maciejczyka i dwóch synów; o godz. 7¹/₂: za pokrewieństwo Paprotniowe i Bochenkowie i za dusze w czyśćcu, które znikąd ratunku nie mają; o godz. 8: za ś. p. Karola Podlesnego z Chwałęcic; o godz. 8¹/₂: pogrzeb ś. p. Jana Jokla.

Drukiem i nakładem M. Kwiatkowskiego w Rybniku. Odpowiedzialny redaktor: Jan Spisak w Rybniku.

**Czyście wy widzieli
jak wyspa wylatuje w powietrze?
jak człowiek wisi nad kotłem roztopionej stali?
albo jak młoda dziewczyna skacze do morza z wysokości 100 mtr.?
albo jak jeden człowiek walczy z 8 lwami?
albo jak torpeda wyrzuca z łodzi podwodnej 2 ludzi?
albo jak hydroplan walczy na morzu z łodzią podwodną?**

Jeśli tego nie widzieliście to pędźcie
do kina Rameralnego w Rybniku
zobaczyć film foxa

Łódź podwodna „U 777“

Alboril

samodziałający
środek do prania
czyni bieliznę
śnieżno-białą
bez trudu

Szanowni Obywatele m. Rybnika i okolicy!
Podaję do łaskawej wiadomości, że dostarczam
ziemiaki na zimę
po przystępnej cenie.
Zamówienia przyjmuję — Rybnik, Raciborska 23
Aleksy Nowak.

Pierze
do darcia w każdej ilości
przyjmuje
Zakład
dla umysłowo chorych
w Rybniku.

Zgubione
papiery i ksożeczkę wojskową unieważniam.
Józef Drabik
Rybnik.

Meble
wszelkiego rodzaju oraz
wyroby tapicarskie sprzedaje po cenach fabrycznych
Warszawski Skład Mebli
Rybnik, Plac Wojski
Tele fonnr. 135.

Ogłaszajcie
w naszej gazecie!

Oszczędność i Praca ludzi wzbogaca

dlatego kupiec, urzędnik, rzemieślnik czy robotnik lokuje oszczędności swoje w

Miejskiej Kasie Oszczędności w Rybniku

za które gwarantuje miasto całym swoim majątkiem i siłą podatkową.

herbata

**CZAJNIK
brązowy**

posiadająca i przyjemna
mieszanka dla rodziny
Nawet przy długotrwałym
spożywaniu nie odczuwa się
zmęczenia smaku.

**Wykonuję masaże
poza domem.**
Paula Glauer
egza minowana maszynistka
Rybnik, ulica Kościelna nr. 1.
dom p. Jancyka.

Reklama jest dźwignią handlu!